Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Direcció General de Funció Pública

Cos de titulació superior de la Generalitat de Catalunya, psicologia, àmbit funcional d'execució penal

Codi procés 653

Lliure accés

Segon exercici: supòsit pràctic, tipus test

1 de juliol de 2023

En una zona d'oci nocturn de la costa, una parella d'adolescents, Àngel i Lluís, ambdós de 16 anys, surten d'un local a les dues de la matinada agafats de la mà i mostrant-se afecte. En girar la cantonada un grup de tres nois i una noia els encerclen i els comencen a increpar proferint-los insults dirigits a la seva orientació sexual, i també amenaces de mort. Àngel i Lluís, atemorits, demanen que els deixin passar. L'ambient va pujant de to i, de forma sobtada, la noia els llença una llauna de beguda que duia a la mà, a la vegada que la resta del grup comença a agredir la parella amb cops de puny i de peu. Un dels nois trenca l'ampolla de vidre que duia a la mà i fereix Lluís en un braç i Àngel a l'abdomen.

Els mossos d'esquadra es presenten al lloc alertats pels veïns de la zona i detenen els quatre agressors, a qui identifiquen: Cristian, de 14 anys, Albert, de 17 anys, Maria, de 20 anys, i Àlex de 26 anys. Àngel i Lluís identifiquen Albert com el noi que els ha agredit amb l'ampolla de vidre.

En relació amb Àlex, es dona la circumstància que estava de permís de cap de setmana, ja que està complint condemna per un robatori amb violència i està classificat en tercer grau. És detingut i, tenint en compte que el jutge de guàrdia finalment el deixa en llibertat provisional amb càrrecs, és conduït al centre penitenciari on compleix condemna.

Maria no té antecedents penals i, després de prendre-li declaració, el jutge de guàrdia la deixa en llibertat provisional amb càrrecs i decreta la prohibició d'aproximar-se a les víctimes fins que se celebri el judici oral.

Els menors d'edat passen a disposició de la Fiscalia de Menors. Un dels dos menors detinguts, Albert, havia consumit substàncies tòxiques en el moment dels fets, si bé aquestes no n'havien alterat les capacitats cognitives. A més, té un altre expedient en instrucció en la jurisdicció de menors per un presumpte fet d'agressió sexual, pel qual se li va imposar una mesura de llibertat vigilada cautelar, la qual està incomplint en aquests moments. Arran d'aquesta circumstància, el jutge de menors decideix imposar-li una mesura educativa d'internament cautelar en règim tancat, amb una ordre de prohibició d'aproximació a les víctimes.

Quant a l'altre menor, Cristian, aquest és el primer expedient que se l'incoa en la jurisdicció de menors i, en aquest cas, el jutge decreta una mesura de llibertat vigilada cautelar amb una ordre d'allunyament de les víctimes.

Pel que fa als dos nois agredits, presenten un estat d'ànim alterat, amb signes evidents d'ansietat i són traslladats a l'hospital. Al cap d'unes hores reben l'alta hospitalària i se'ls pren declaració en una seu policial, on els mossos d'esquadra informen aquests i les seves famílies de l'existència de l'oficina d'atenció a la víctima del delicte, a fi que hi contactin.

1. **En la fase d' instrucció del procediment, el Ministeri Fiscal, d'ofici o a petició de part, pot demanar a l'equip tècnic que intenti un procés de mediació entre els menors, presumptes autors dels fets, i les víctimes. Si la mediació acaba en conciliació o reparació en el termes previstos a l'article 19 de la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors (LORPM), el Ministeri Fiscal pot sol·licitar al jutjat de menors el sobreseïment de la causa. En quin dels supòsits següents es podria aplicar aquesta possibilitat de mediació entre els menors, presumptes autors dels fets, i les víctimes:**

   a) Tenint en compte la tipologia dels fets imputats, no seria possible iniciar un procés de mediació en cap cas.

   b) Es podria aplicar la mediació per a tots dos menors, tant per a Cristian com per a Albert.

   c) Només seria aplicable per a Cristian, atenent el principi d'oportunitat.

   d) Només seria aplicable per a Albert.

2. **En relació amb l'internament d'Albert en un centre, i d'acord amb el Protocol de coordinació entre els centres educatius de Justícia Juvenil i els professionals d'Atenció a les Víctimes de Menors (AVM) dels equips de mediació i assessorament tècnic (SMAT), indiqueu quina de les respostes següents és la correcta quant a la informació a les víctimes de delictes violents sobre les sortides i els permisos dels i les menors i dels joves interns:**

   a) El centre educatiu ha de comunicar als professionals d'AVM l'internament d'Albert en un centre educatiu només en el moment en què la sentència sigui ferma.

   b) El centre educatiu ha de comunicar als professionals d'AVM l'inici de la mesura d'internament d'Albert.

   c) El centre educatiu no ha de comunicar als professionals d'AVM l'internament d'Albert en un centre educatiu, perquè ja estava complint una mesura anterior per un altre expedient en la jurisdicció de menors.

   d) El centre educatiu no ha de comunicar als professionals d'AVM l'inici de l'internament d'Albert en un centre educatiu, ja que és una mesura d'internament cautelar.

3. En el supòsit que Àlex fos regressat al segon grau de tractament i si l'equip multidisciplinari decidís que ha de fer el programa d'intervenció intensiva en violència general, indiqueu, d'acord amb el model d'intervenció dirigit a les necessitats dels individus, quina és la resposta correcta en relació amb el mòdul de gestió emocional:

a) És una intervenció socioeducativa prèvia, necessària.

b) És una intervenció psicoeducativa prèvia, necessària.

c) És una intervenció que forma part del programa específic.

d) És una intervenció psicoeducativa prèvia, opcional, en funció de la valoració del personal tècnic.

4. El jutge ha decretat la llibertat vigilada cautelar per a Cristian. Quant temps com a màxim pot mantenir-se aquesta mesura?

a) Fins que l'equip tècnic elabori l'informe i ho sol·liciti al jutjat.

b) Nou mesos com a màxim.

c) Legalment no s'estableix cap termini de durada màxima.

d) Sis mesos com a màxim.

5. El Jutjat d'Instrucció núm. 3 de Barcelona fa la demanda següent: "[...] que elaborin un informe psicològic de l'afectació i les possibles seqüeles que, a conseqüència de la presumpta agressió, presenten les víctimes, i que valorin també el perjudici que podria derivar-se de la seva declaració en l'acte del judici oral, a fi de decidir amb relació a la prova preconstituïda [...]". Quin seria l'equip competent per elaborar aquest informe?

a) L'Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte, ja que és qui ha de vetllar per les necessitats de les víctimes al llarg de tot el procediment.

b) Els equips d'atenció a les víctimes que atenen menors.

c) L'Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte de forma coordinada amb l'equip d'assessorament tècnic de menors.

d) Els equips d'assessorament tècnic penal

6. **Maria, al cap d'uns mesos d'haver estat detinguda, mostra interès per participar en un procés de mediació penal. Expressa el seu penediment i la voluntat de reparar el dany causat als nois. El lletrat de la defensa en fa la petició a l'equip competent. Quina de les afirmacions següents és correcta?**

   a) No es pot iniciar un procés de mediació, perquè és un delicte d'odi i discriminació per raó d'orientació sexual i la llei no ho permet.

   b) Cal informar prèviament el jutjat d'instrucció per iniciar el procés de justícia restaurativa, ja que hi ha una ordre d'allunyament vigent.

   c) Cal demanar l'autorització al jutjat d'instrucció per iniciar el procés de justícia restaurativa, ja que hi ha una ordre d'allunyament vigent.

   d) Cal esperar que acabi l'ordre d'allunyament per poder començar el procés de mediació penal.

7. **Àngel presenta una simptomatologia posttraumàtica que està afectant de forma greu el seu àmbit personal (no surt de casa, ha deixat els estudis, mostra un estat d'ànim depressiu...). A nivell familiar, els fets ocorreguts també han tingut una forta repercussió; sobretot en el seu pare, que té, com el seu fill, símptomes de depressió i està de baixa. Tots dos reben tractament en serveis especialitzats, i a Àngel, a més, se l'atén a l'Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte. En referència a aquesta situació, indica quina de les afirmacions següents és correcta:**

   a) Les oficines d'atenció a la víctima del delicte vetllen per coordinar tots els serveis implicats i poden donar atenció tant a Àngel com al seu pare.

   b) Les oficines d'atenció a la víctima del delicte vetllen per coordinar tots els serveis implicats, però només poden donar atenció a Àngel, ja que el seu pare no és víctima directa.

   c) Les oficines d'atenció a la víctima del delicte han d'informar el Ministeri Fiscal, que és qui té la competència per coordinar tots els serveis implicats, els quals només poden atendre Àngel.

   d) Les oficines d'atenció a la víctima del delicte han de derivar el cas als equips d'assessorament tècnic, a fi que iniciïn el programa de suport a l'exploració judicial.

8. **La sentència és condemnatòria per a les dues persones adultes i, en el cas de Maria, es valora la viabilitat de suspendre la pena. L'òrgan penal que tramita executòries en fa la demanda. Indica quina de les frases següents és la correcta:**

   a) La valoració de la viabilitat correspon als equips de mesures penals alternatives, que també en fan el control del compliment i els informes de seguiment.

   b) La valoració de la viabilitat correspon als equips d'assessorament tècnic penal, que també fan els informes de seguiment de la mesura.

   c) La valoració de la viabilitat, la fan els serveis socials penitenciaris d'acord amb els equips de mesures penals alternatives, que en fan el seguiment.

   d) La valoració de la viabilitat correspon als equips d'assessorament tècnic penal, i els equips de mesures penals alternatives fan el seguiment de la mesura i n'informen el jutjat.

9. **Tenint en compte la situació penitenciària d'Àlex, el fet d'haver estat detingut per un presumpte nou delicte, i atenent el Reglament penitenciari, com hauria de procedir el centre penitenciari obert on està complint condemna Àlex?**

   a) S'ha de resoldre la seva regressió al segon grau de tractament.

   b) El/la director/a del centre penitenciari pot suspendre'n cautelarment qualsevol sortida, ordenar la separació interior que sigui procedent i el pas provisional al règim ordinari.

   c) El/la director/a del centre penitenciari pot suspendre'n cautelarment qualsevol sortida, ordenar la separació interior que sigui procedent i el pas provisional al règim obert restringit.

   d) El/la director/a del centre penitenciari pot suspendre'n cautelarment qualsevol sortida i ordenar la separació interior que sigui procedent, a l'espera del que dicti el jutjat corresponent.

10. En el supòsit que Àlex fos regressat al segon grau de tractament, indiqueu la resposta correcta en relació amb aquesta regressió segons el Manual d'aplicació del protocol d'avaluació RisCanvi:

a) La regressió es considera automàticament un esdeveniment crític, i s'haurà de passar novament l'escala RisCanvi-C a Àlex.

b) L'equip multidisciplinari serà qui haurà de decidir si la regressió té prou rellevància com per ser considerada un esdeveniment crític i, en cas afirmatiu, s'haurà d'acordar la necessitat d'una nova valoració.

c) L'equip multidisciplinari serà qui haurà de decidir si la regressió té prou rellevància com per ser considerada un esdeveniment crític i, en cas afirmatiu, haurà d'elevar la proposta de fer una nova valoració a la Subdirecció de Tractament del centre penitenciari.

d) La regressió es considera automàticament un esdeveniment crític i, atesa la urgència, s'haurà de passar inicialment l'escala RisCanvi-S a Àlex.

PREGUNTES DE RESERVA

1. **En relació amb el desenvolupament de l'actuació educativa institucional, assenyala la resposta correcta pel que fa al moment de l'ingrés del menor, Albert, en el centre educatiu de Justícia Juvenil:**

   a) S'inicia el període d'acollida amb una durada màxima de 30 dies.

   b) S'inicia el període d'acollida amb una durada màxima de 7 dies, dins dels quals se li assigna un o una professional que faci funcions de tutoria.

   c) S'inicia el període d'intervenció organitzat en diferents nivells progressius.

   d) S'inicia el període d'acollida, que té una durada màxima de 20 dies, dins dels quals es lliura el programa de tractament individualitzat o el model individualitzat d'intervenció al jutge/essa de menors.

2. **D´acord amb el protocol d'actuació amb els i les menors internats que tenen una mesura de prohibició d'aproximació o comunicació amb la víctima, i en el supòsit que les víctimes volguessin conèixer els motius que van instigar Albert a perpetuar l'agressió homòfoba, quines actuacions ha de dur a terme el centre educatiu de Justícia Juvenil en relació amb les comunicacions i visites:**

   a) El centre no ha d'autoritzar Albert a efectuar o rebre cap tipus de comunicacions de caràcter presencial, telefònic, per carta o per qualsevol mitjà telemàtic amb les víctimes.

   b) El centre ha de prohibir les visites de les víctimes a Albert, però estan permeses les comunicacions escrites i telefòniques entre aquelles i Albert, llevat que la resolució judicial les hagi prohibit expressament.

   c) El centre només pot autoritzar les visites de les víctimes a Albert en el mateix centre, però sota supervisió professional.

   d) Atenent la mesura de prohibició imposada, el centre no ha d'autoritzar les comunicacions escrites i telefòniques entre Albert i les víctimes.